

Det utbredda våldet mot kvinnor, en av Sydafrikas största utmaningar.

Säkerhetsläget och de vardagliga riskerna, speciellt för mig som kvinna var en av de saker som jag funderade på mest innan jag åkte ner till Kapstaden som praktikant för Centerpartiet. Efter två månader i Sydafrika rapporterar jag nu hem om den situation jag möttes av och om hur debatten kring våld mot kvinnor förs här.

Hashtagen AmINext spred sig som en löpeld på sociala medier efter att en student vid University of Cape Town våldtas och mördas helgen innan jag anlände. Reaktionerna trappades upp till manifestationer, debatter och en ny våg av #metoo i Sydafrika, landet dit den första vågen av rörelsen aldrig riktigt tog fäste. Detta i landet där en kvinna var fjärde timme mördas, 114 våldtäkter anmäls dagligen, och i bakhuvudet ska man ha att det uppskattas att endast 6 procent av våldtäkterna som sker anmäls. Detta är veckligenheten i det land som anses vara det farligaste att resa själv i som kvinna¹, och det fjärde värsta landet när det gäller våldtäkter och mord på kvinnor².

*“It seems as if our fierce battle against apartheid was only to free the black man.”*³ Citatet kommer ifrån en artikel i The Daily Maverick och har undertecknats ”A broken black woman”. Det är bara en av många röster som hörts i media den senaste tiden. Frågor kring sexuellt våld mot kvinnor och barn har kantat debatten i Sydafrika sedan augusti vilken resulterade i en massdemonstration utanför parlamentet.

I mötet med kollegor på Democratic Alliance, i sociala medier, i den sydafrikanska brottsstatistiken, på Linnea Claesons Instagram, bland de jag träffar på restauranger och utflykter i Kapstaden uppmärksammas frågan om det sexuella våldet och framförallt antalet mord på kvinnor. Situationen är allvarligare än i Sverige, men man slås av likheterna i diskussionen och tankarna som människorna har kring frågan. Vad är lösningen, mer polis?

¹ <https://www.thesouthafrican.com/lifestyle/womens-danger-index-sa-worst-country-solo-female-travel/>

² <https://www.bbc.com/news/world-africa-49673944>

³ <https://www.dailymaverick.co.za/opinionista/2019-09-05-today-i-woke-up-to-a-broken-south-africa/>

Tillgång till stöd på polisstationer? Utbildning? Kvinnojourer och skyddade boenden? Den politiska debatten fokuserar på vad samhället ska göra när skadan redan är skedd.

En stor skillnad mellan Sverige och Sydafrika blir dock tydlig när man läser utlåtandet från Democratic Alliance i samband med demonstrationerna. Det fokuseras på att tillhandahålla undersökningsmaterial för att kunna bedriva insamling av bevis på polisstationer, uppdatera de 20 år gamla lagarna samt nu börja spara DNA-prover från dömda sexualbrottslingar. Dessa åtgärder är bara några av de som läggs fram, och de kan tyckas basala utifrån den nivå som Sverige har. Men i Sydafrika och i den ekonomiska situation som landet befinner sig i, är dessa fortfarande svåra att genomföra. Resurserna är otroligt begränsade och de politiska striderna hindrande. Samtidigt som demonstrationerna kokade till den punkt att min chef rådde mig att röra mig bort från folksamlignens mittpunkt vet jag att få tror att förändringarna som efterfrågas faktiskt kommer bli verklighet.

Liksom man i Sverige, speciellt som kvinna, hela tiden har ett säkerhetstänk som begränsar ens rörelseutrymme, och på samma sätt som ens rutiner i Kapstaden utgår från riskbedömningar, lever alla kvinnor här under ständig rädsla och frågar sig Am I Next. Som i många frågor för Sydafrika kommer den mörka historien om Apartheid in även här. Under kolonialismen var det inte brottsligt att våldta svarta kvinnor, medan svarta män dömdes till döden om de fälldes för våldtäkt av en vit kvinna⁴. Denna historia diskuteras som en av de viktigaste orsakerna till att brottsstatistiken ser ut som den gör. Den förklarar också, till stor del, varför Metoo inte tog fart på samma sätt här, det finns fortfarande ett tabu att prata om sexuellt våld och det finns kvar i det kollektiva minnet att det är något som tystas ner och som till och med kan vara accepterat.

Den självständiga och kavata svenskan i mig blir rasande och känner sig instängd i ramarna man här behöver ta hänsyn till, men medmänniskan i mig reflekterar över hur alla de som inte har råd med säkerhetssystemet och taxiresorna lever i ständig skräck. Och jag har svårt att komma över, den händelse som satte igång demonstrationerna i Kapstaden, våldtäkten och mordet på en student på University of Cape Town, skedde på något så officiellt och tillsynes harmlöst som ett postkontor.

⁴ <https://albertonrecord.co.za/225326/south-africas-shocking-gender-based-violence-statistics/>